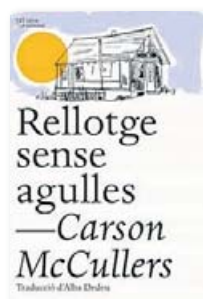

Crítiques

Els fulgors foscos del sud daurat

L'Altra publica 'Relloige sense agulles', de Carson McCullers

RELOTGE SENSE AGULLES

Carson McCullers

L'Altra Editorial

Traducció Alba Dedeu

272 pàg. / 20 €

David Vidal

Com podem morir si encara no hem viscut, es pregunta el farmacèutic Malone quan comença *Relloige sense agulles* (L'Altra), de Carson McCullers. El metge, mentre juga amb un obrecartes, li acaba de dir que morirà aviat i Malone és ara de sobte conscient del valor precari de la vida, però, incomprensiblement, juxtaposa aquesta revelació i l'obrecartes amb què el metge juga distret. L'obrecartes actua com una finestra cap a un record indefinit de Malone, que tot i que no acaba d'afllorar, genera un angle mort cap endins del personatge, a qui crea més vergonya i dolor: és un d'aquests objectes que condensen sentit, un mecanisme que coneixem dels relats d'O'Neill, els russos, Flaubert o Faulkner, autors que McCullers va admetre que l'havien influït.

La mateixa autora, en un article a *Decision* del 1941, considerava que el seu realisme, adscrit com les

ARA

obres de Flannery O'Connor, William Faulkner o Tennessee Williams al *gòtic sudista*, era un realisme "peculiar i intens" que, tot i certa al·lusió al misteri, tenia més en comú amb el realisme rus que amb el gènere del gòtic. Tots dos estils, el realisme rus i el del sud dels EUA, donen compte de societats que

menyspreen la vida humana, i són en ells mateixos exercicis de crueltat literària, ja que el narrador juxtaposa la tragèdia i la banalitat dels objectes i situacions més trivials sense canviar de to. McCullers pensava que això li permetia "detallar l'ànima sencera d'un ésser humà de forma materialista".

Lluitar per la vida

Aquesta novel·la, la quarta de l'autora, va ser publicada el 1961, quan ja era al pic del reconeixement, i té elements de farsa i de tragèdia alhora, com les cabdals *El cor és un caçador solitari* o *Reflexos en un ull daurat*. Els quatre personatges principals lluiten per la seva vida, en algun dels casos literalment, se senten insegurs sobre qui són i no saben fer-se estimar, un problema recurrent en la prosa de McCullers. El sud racista i reaccionari del poble de Milan, a Geòrgia, és, més que un context, un personatge que afecta la vida de tots quatre de forma determinant: el jutge, ancià decrepit, oscil·la entre la malenconia de la solitud a la mansió familiar i la pura astracanada de voler recuperar el valor de la moneda del Sud esclavista; Malone intueix que, ara que ha de morir, té *coses per acabar* i es pregunta si "el perill més gran de tots no és perdre's un mateix". Completen el *dramatis personae* el net del jutge, amb privilegis de raça i família, però que tot just descobreix una homosexualitat que intuïm que el turmenta; i un misteriós servent negre d'ulls blaus que ho desconeix tot sobre qui és.

Creadora d'un imaginari i un ambient ben reconeixibles, on la passió és més important que la justícia, l'autora rebutja la responsabilitat de categoritzar l'experiència emocional dels personatges, quan hi explora les zones fosques que, malgrat totes les distàncies, podrien ser les nostres; ens informa sobre la confusió i el destret però no se'n responsabilitza. A les històries de McCullers, i aquesta no n'és pas una excepció, es manifesta el canvi constant i misteriós; dia rere dia tot sembla igual, però un matí mirem enrere i ens adonem que tot ha canviat. La vida, que s'esllavissa entre trivialitats fins a la tragèdia final.